

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

גביית חובות ארנונה בהתאם לסעיף 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב)

סעיף 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) תשנ"ג - 1992 וסעיף 119א לפקודת מס הכנסה מהווים מעין "הרמת מסך סטטוטורית" אשר מטרתן לסייע לרשויות המקומיות לגבות חובות ארנונה שטרם שולמו מחברות בע"מ.

סעיף 8(ג) לחוק ההסדרים קובע, כדלקמן: "(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א) והוראות כל דין, היה הנכס נכס שאינו משמש למגורים, והמחזיק בו הוא חברה פרטית שאינה דייר מוגן לפי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972 (בסעיף זה – עסק), ולא שילם המחזיק את הארנונה הכללית שהוטלה עליו לפי סעיף קטן (א), כולה או חלקה, רשאית הרשות המקומית לגבות את חוב הארנונה הסופי מבעל השליטה בחברה הפרטית, ובלבד שהתקיימו לגבי הנסיבות המיוחדות המנויות בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה, בשינויים המחויבים".

דהיינו, סעיף 8(ג) לעיל מחייב את קיומן של הנסיבות המיוחדות המנויות בסעיף 119א(א)(3) לפקודת מס הכנסה הקובע, כדלקמן: "119א. (א)(1) היה לחבר-בני-אדם חוב מס ונתפרק או העביר את נכסיו ללא תמורה או בתמורה חלקית בלי שנותרו לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתן לגבות את חוב המס שהחבר חייב בו ממי שקיבל את הנכסים בנסיבות כאמור. (2) ... (3) בלי לגרוע מהוראות פסקאות (1) ו-(2), היה לחבר בני אדם חוב מס סופי והוא התפרק או הפסיק את פעילותו בלי ששילם את חוב המס האמור, יראו את הנכסים שהיו לחבר כאילו הועברו לבעלי השליטה בו בלא תמורה, וניתן לגבות מהם את חוב המס, אלא אם כן הוכח אחרת להנחת דעתו של פקיד השומה".

הפסיקה פירשה בפסקי דין רבים את הסעיפים הנ"ל וקבעה כי לשם גביית חוב מבעל השליטה בחברה בע"מ יש צורך בקיומם של התנאים הבאים:

- המדובר בנכס שאינו משמש למגורים.
- המחזיק בו אינו דייר מוגן.
- המדובר בחוב ארנונה בלבד.
- החוב סופי וחלוט.
- הנתבע כנגדו מבקשים להרים את מסך ההתאגדות הינו בעל שליטה בתאגיד.
- התאגיד התפרק או הפסיק את פעילותו.

בהתקיים כל התנאים דלעיל, קמה חזקה מכוח סעיף 119א(א)(3) לפקודה, על פיה הועברו הנכסים שהיו לתאגיד לבעל השליטה, ללא תמורה, ועל כן ניתן לגבות החוב מבעל השליטה כאמור בסעיף 119א(א)(1) לפקודה. חזקה זו מוגדרת בפסיקה כ"**חזקת ההברחה**" והיא ניתנת לסתירה בפני הרשות המקומית או בפני בית המשפט. נטל השכנוע לעניין זה מוטל על בעל השליטה אשר עליו להוכיח כי לא הוברחו לידיו נכסי התאגיד. במסגרת זו, עליו להוכיח אחד משניים:

- לתאגיד לא היו נכסים. או
- בעל השליטה שילם תמורה עבור הנכסים שהועברו לידיו.

בהתאם לפסיקה הרווחת, ככל שבעל השליטה לא יצליח לסתור את החזקה האמורה, גביית חוב הארנונה ממנו תהיה ביחס למלוא חוב הארנונה, ולא רק ביחס לשווי הנכסים שהועברו לידיו.

ניתן לגבות
חוב ארנונה
של תאגיד
מבעל
שליטה, על
פי ההסדר
הקבוע
בסעיף 8(ג)
לחוק
ההסדרים.

על פי
הפסיקה לא
ניתן להרחיב
את ההסדר
לחובות
אחרים כגון
חובות מים
וביוב או
חובות
אחרים.